

Kuhmoisten kunta
Rakennuslautakunta

Toritie 34 A
17800 Kuhmoinen

YHTEISLUPAPÄÄTÖS

Päätös annettu julkipanon jäl-
keen 31.5.2023
Kokouspäivä 24.5.2023

Asia

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n mukainen ympäristölupahakemus ja maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukainen maa-ainelupahakemus maa-ainesten (hiekkä ja sora) ottamiseen ja murskaamiseen. Lupaa haetaan olemassa olevan toiminnan jatkamiseen. Lupahakemukset käsitellään maa-ainelain 4a §:n ja ympäristönsuojelulain 47a §:n tarkoittamassa yhteiskäsittelyssä.

Päätös sisältää maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen päätöksen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Luvan hakija

Destia Oy, Kiviaines
Neilikkatie 17
PL 206
01301 VANTAA
Y-tunnus 2163026-3

Yhteyshenkilö Tarkkanen Simo, p. 0400 335 554

Toiminnan sijainti

Kuhmoinen, Anttulan kylä, tiloilla Kopsanharjun sora-alue 291-401-3-147 ja Heinjoki 291-401-3-96.

Maanomistaja

Kopsanharjun sora-alue 291-401-3-147
Destia Oy

ja

Heinjoki 291-401-3-96
Erkki ja Leena Vanhakylä

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslaki 4 § 1 momentti, ympäristönsuojelulaki 27 § 1 momentti ja liite 1 taulukko 2 kohta 7e kiinteä tai siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää.

Lupaviranomaisen toimivalta

Kuhmoisten kunnan hallintosäännön (16.8.2021) mukaan rakennuslautakunta toimii maa-aineslain 7 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n kohdan 6b tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena kunnassa.

Asian vireille tulo

Hakemus on tullut vireille 5.9.2022 toimitetun maa-aineslupahakemuksen johdosta. Hakemusta täydennetty 17.10.2022 ympäristölupahakemuksella. Hakemusta täydennetty 18.1.2023 luvanhakijan lausunnoista antamallaan vastineella suunnitellun puhtaan maa- ja kiviaineksen käsittely- ja kierrätystoiminnan (YSL liite 1 taulukko kohta 13f) pois jättämiseksi.

Ottamisalueen ympäristö ja alueen kaavoitustilanne

Sijainti ja tieyhteys

Kopsanharjun sora-alue sijaitsee Kuhmoisten kirkonkylän keskustasta noin 4 kilometriä lounaaseen seututien 325 pohjoispuolella. Liikenne alueelle tapahtuu Rumpalintieltä erkanevan liittymän kautta. Lähin katuosoite on Rumpalintie 40, 17800 Kuhmoinen.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Suunnitelma-alueesta 500 m säteellä ei sijaitse yhtään vakituksessa asumiskäytössä olevaa asuntoa. Lähin vakituksessa asuinkäytössä oleva asuinkiinteistö sijaitsee ottamisalueesta noin 720 metriä kaakkoon. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat vajaan 400 m ja 700 m etäisyyksillä suunnitelma-alueesta länteen.

Kaavoitustilanne

Alueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava, jota koskee seuraava merkintä: Biotalousalueen tukeutuva alue. Suunnittelumääräyksen mukaan maa- ja metsätalous sekä turvetuotanto tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että kulloinkin voimassa olevassa Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelmassa esitetyt vesienhoidon tavoitteet saavutetaan. Suunnitelma-alueelle ei ole tehty tarkempia maankäyttösuunnitelmia.

Pohjavesitilanne

Suunnitelma-alue sijaitsee muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvalla Kopsanharjun (0929112) 2-luokan pohjavesialueella. Pohjavesialue sijoittuu luode-kaakkosuuntaiselle selännemäiselle pitkittäisharjujaksolle. Alueelle on asennettu kaksi pohjavesiputkea vuonna 2001. Pohjaveden korkeutta on seurattu näistä vuodesta 2003 alkaen neljä kertaa vuodessa. Havaintoputkessa 1 vedenpinta on vaihdellut havaintojakson aikana +118,64 - +119,68 välillä (N2000). Havaintoputkessa 2 vaihteluväli on ollut +118,68 - +119,72 (N2000). Viimeisimmän pohjavedenpinnan korkeushavainnot ovat 5.7.2022, jolloin pohjavesi on ollut havaintoputkessa 1 tasolla +119,32 (N2000) ja putkessa 2 tasolla 119,36 (N2000). Alueella ei ole havaittavissa pohjavesien virtaussuuntia.

Destia Oy esittää hakemuksessaan, että jatkossa pohjaveden korkeutta mitattaisiin kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä, niinä vuosina, kun alueella on ottamistoimintaa. Pohjaveden korkeuden seurannan noin 20 vuoden seurantajana aikana pohjavesi on ollut alueella yleensä korkeimmillaan keväällä. Kunnassa on kunnanhallituksen vuonna 2019 hyväksymä pohjavesialueiden suojelusuunnitelma.

Luonnonolosuhteet

Suunnitelma-alue sijaitsee luode-kaakkosuuntaisella pitkittäisharjujaksolla. Alue sijaitsee Kopsanharjun eteläosassa. Harjun maaperä on hiekkaa soraa ja kivistä soraa. Harjun laiteilla maaperä on hiekkaa ja silttiä. Maaperä on suurimmillaan yli 20 metriä paksu. Peruskartassa on nähtävissä, että aluetta ympäröivien suoalueiden vedet virtaavat alueen pohjoisosiin päin, kohti Iso Tevajärven ja Kuhmalammin suuntaa. Iso Tevajärvi sijaitsee noin 0,5 kilometrin ja Kuhmalampi noin 0,7 kilometrin päässä suunnitelma-alueesta. Iso Tevajärven vedenpinnan taso on +113.8. Kuhmalammin vedenpinnan taso on +111.5.

Alue ei ole luonnontilainen. Alueelta on otettu maa-aineksia vuosikymmenten ajan ympäröivien maastonmuotojen mukaisilta ottotasoilta. Alueen itä-, etelä- ja länsiosassa sijaitsee tasaisia suoalueita ja peltoaukeita. Ottotoiminnalla on siirretty harjujaksoa pohjoisemmaksi. Koskemattoman alueen korkeimmat kohdat suunnitelma-alueen keskiosissa ovat tason + 140,0 yläpuolella ja alimmat alueen luoteisosissa + 122 alapuolella. Suunnitelma-alueen varttuneempi puusto on poistettu kiinteistöltä Kopsanharjun sora-alue aiempien lupakausien aikana ja osa alueesta on luontaisesti taimettunut. Kiinteistöllä Heinjoki on havupuuvaltaista talousmetsää, kuten myös suunnitelma-alueen lähiympäristössä. Maisemallisesti suunnitelma-alue ei merkittävästi erotu ympäristöstään. Alueella ei ole todettu merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä.

Toiminnan vaikutusalueella ei ole suojelu- tai luontoarvoja, joihin toi-

minnalla arvioitaisi olisi vaikutusta. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä muinaismuistoalueita. Lähin suojelualue Metsä-Hinskan luonnonsuojelualue sijaitsee noin 1,3 kilometriä lounaaseen ja alueen itäpuolelle sijoittuu noin 2,1 km etäisyydelle Kolmikouran metsä.

Toiminnan kuvaus

Lupaa haetaan hiekan ja soran ottamiseen sekä murskaukseen paikan päällä. Hakijalla on Kuhmoisten kunnan teknisen lautakunnan vuonna 2012 myöntämä maa-aineslupa ja rakennuslautakunnan vuonna 2013 myöntämä ympäristölupa. Näiden molempien voimassaolo on päättynyt 27.12.2022. Kopsanharjun sora-alue -nimisen tilan omistaa Destia Oy ja Heinjoki -nimisen tilan omistaa Erkki ja Leena Vanhakylä. Hakemuksen liitteenä on esitetty jälkimmäisen alueen omistajien suostumus maa-ainestenottoon.

Maa-ainesten ottaminen

Hakemuksen mukainen suunnitelma-alueen pinta-ala on 4,89 ha, josta 3,03 ha kiinteistöllä Kopsanharjun sora-alue ja 1,86 ha kiinteistöllä Heinjoki. Ottamisalueen pinta-ala 1,90 hehtaaria. Suunniteltu alin ottamistaso on +124,3 m (N2000), jolloin alueella mitatun pohjaveden pintaan jää hakijan mukaan noin 5 metrin suojakerrospaksuus. Vanha otettu alue on hakijan mukaan tasolla +121–124,3. Haettu kokonaismäärä on 125 000 m³ ktr, josta Kopsanharjun sora-alue n. 5 000 m³ ktr ja Heinjoki n. 120 000 m³ ktr. Lupaa haetaan 10 vuoden ajaksi päätöksen antopäivästä lukien.

Tällä luvalla haettava ottomäärä	125 000 m ³ ktr
Vuotuinen otto	Tarpeen mukaan
Ottoaika	10 vuotta
Toiminta-alueen pinta-ala	4,89 ha
Ottamisalueen pinta-ala	1,90 ha

Ottamiseen liittyvät järjestelyt

Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan. Suunnitelma-alueen ja ottoalueen rajat merkitään maastoon. Alin ottotaso merkitään korkokolmioin tai -merkein siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan ottotoiminnan yhteydessä seurata ja valvoa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan lippusiimalla tai vastaavalla turvallisuuden varmistamiseksi. Asiattomien pääsy alueelle on kielletty. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Ottamista jatketaan alueen nykyisistä rintauksista materiaalin käyttötarkoituksen mukaan. Nykyisen luvan aikana alueella ei ole ollut ottamistoimintaa. Ottoalueen pohja muotoillaan niin, että pintavettä kerääviä lammikoita ei muodostu alueelle.

Kiviaineksen murskaus ja seulonta

Murskauksessa kiviaineksen raekokoa pienennetään vaiheittain haluttuun raekokoon. Murskauslaitos on yleensä kaksi- tai kolmivaiheinen, joskus nelivaiheinen, ja koostuu esi-, väli-, ja jälkimurskaimista, hihnakuljettimista sekä seuloista. Esimurskaimena käytetään yleensä leukamurskainta ja väli- ja jälkimurskaimina kara- tai kartiomurskaimia.

Murskattava aines syötetään pyöräkuormaajalla syöttimeen, joka anostelee materiaalin esimurskaimeen. Siitä kiviaines siirtyy edelleen kuljettimilla väli- ja jälkimurskaimeen tai seulalle. Toisessa ja kolmannessa vaiheessa murskausta ja seulontaa jatketaan, kunnes saadaan aikaan haluttu lopputuote.

Murskauksessa käytetään siirrettäviä laitteita, ja kokoonpano määräytyy kiviaineksen ominaisuuksien, tuotettavan lajikkeen ja käytettävissä olevan kaluston mukaan. Laitteiden väliset tekniset erot ovat pieniä. Ympäristövaikutusten kannalta erot eivät ole merkitseviä.

Murskauslaitos on siirrettävä eli laitos tuodaan alueelle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois kunkin urakan päätyttyä.

Arvioitu soramurskeen määrä	
Vuosituotanto Keskimäärin	50 000 (t/a)
Vuosituotanto Maksimi	150 000 (t/a)

Varastointi ja tukitoiminnot

Murskeiden varastokasat sijoitetaan ottamisalueelle. Kasojen paikka voi vaihdella ottamisen etenemisen mukaan. Osa tuotteesta ajetaan suoraan käyttökohteille. Varastokasat vähentävät melun ja pölyn leviämistä. Toiminnassa käytettävä vesi tuodaan paikalle säiliöautolla.

Pintamaita on kasattu ottoalueen päällä sijaitsevaan kasaan noin 2300 m³. Alueella on poistettavaa pintamaata 1,2 ha alueella noin 2300 m³. Pintamaakasaa siirretään pohjoiseen päin ottotoiminnan etenemisen mukaan. Pintamaakasat toimivat melu- ja pölysuojana lähimmän asutuksen suuntaan.

Myyntiin tai jalostukseen kelpaamaton maa-aines käytetään alueen muotoiluun ja maisemointiin. Soranotossa ei synny sivukiveä. Pintamaa käytetään kokonaisuudessaan alueen pohjan verhoiluun ottamisen päätyttyä. Luonnonmateriaalin varastointi ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Maisemointivaiheessa alueelle tuodaan tarvittaessa kasvukerrosta varten puhdasta humus- tai moreenipitoista pintamaata.

Työn ajaksi tukitoiminta-alueelle sijoitetaan toimisto- ja taukotilat, työmaasäiliö työkoneiden tankkausta varten sekä jätteiden varas-

toinnin ja lajittelun konttivaunu. Työkoneiden työmaasäiliössä varastoidaan kerrallaan noin 10 t kevyttä polttoöljyä. Työkoneet paikoitetaan tukitoiminta-alueella.

Toiminnan ajankohta

Murskauslaitos toimii alueella myönnetyn lupakauden ajan. Alueella voi olla toimintaa ympäri vuoden, mutta toiminta on kausittaista kysynnän ja markkinatilanteen mukaan. Murskausta ja seulontaa on 1–3 vuoden välein ja toiminnassa voi olla välivuosia. Murskausta tehdään urakaluontoisesti 1–2 kertaa vuodessa, yleensä yksi urakka keväisin ja /tai syksyisin. Yhden urakan kesto on yleensä 4–8 viikkoa. Kuormauksia ja kuljetuksia tehdään arkipäivisin klo 6.00–22.00. Poikkeustapauksissa kuljetuksia suunnitellaan tehtäväksi myös lauantaisin. Urakoiden tarkkoja alkamisaikoja ei pystytä etukäteen ilmoittamaan. Alkamisajat ilmoitetaan pyydettäessä ympäristöviranomaiselle.

Toiminnalle haetaan seuraavia toiminta-aikoja:

Murskaaminen arkisin ma–pe klo 6.00–22.00

Kuormaaminen ja kuljetus arkisin ma–pe klo 6.00–22.00

Tuotannossa käytettävät raaka-aineet ja polttoaineet

Käytettävä raaka-aine	Keskimääräinen kulutus	Maksimikulutus	Varastointipaikka
Toiminta-alueella tuotettava kiviaines	50 000 t/a	150 000 t/a	Ottamisalueella
Polttoaine: Kevyt polttoöljy	32 t/a	95 t/a	Tukitoiminta-alueella noin 10 t, paitsi murskauslaitosta varten
Öljyt ja voiteluaineet	Varastointimäärä max 400 kg		Tiivispohjainen varastokontti
Vesi	n. 10 m ³ /d		Säiliöauto

Työkoneet ja käytettävät laitteet

Ottamistoiminnassa käytetään tavanomaisia maanrakennuskoneita. Murskeen ja maa-aineksen käsittelyyn ja kuljetuksiin käytetään kairavinkoneita, pyöräkuormaajia ja kuorma-autoja. Murskauslaitos on siirrettävä eli laitos tuodaan alueelle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois kunkin urakan päätyttyä. Työn aikana alueella on lisäksi toimisto- ja taukotilat, varastorakennukset ja konttivaunu jätteiden varastointia ja lajittelua varten. Valmiit tuotteet kuljetetaan alueelta kuorma-autoilla.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Kiviainesta kuljettavaa raskasta liikennettä keskimäärin 0–20 autoa/pvä. Liikennemäärät vaihtelevat murskeen menekin mukaan. On myös kausia, jolloin alueella ei ole toimintaa eikä liikennettä. Kulku alueelle tapahtuu Rumpalintieltä erkanevan liittymän kautta.

Seututieltä 325 erkaneva liittymä on päällystetty. Sipiläntie/Rumpalintie on sorapintainen. Ottoalueen työmaatiet ovat sorapintaisia. Pölyämistä vähennetään pitämällä ajonopeudet alhaisina ja tarvittaessa tietä kastelemalla.

Energian käyttö

Murskauksen ja kuormauksen energiankulutus on noin 5,5 kWh/t. Tarvittava sähkö tuotetaan kevyellä polttoöljyllä käyväällä aggregaattilla.

Ympäristökuormitus ja toimenpiteet niiden rajoittamiseksi

Päästöt ilmaan

Toiminnan kaasumaisia päästöjä syntyy koneiden polttomoottoreista. Päästöt minimoidaan huoltamalla koneet säännöllisesti ja pitämällä laitteet hyvässä kunnossa. Hiukkaspäästöjen lähteitä ovat polttomoottorit sekä murskauslaitteiston pölyävät kohdat. Oheisessa taulukossa esitetty arvioidut päästöt ilmaan:

	Päästö (t/a)
Hiukkaset sis. pöly	1,1
Typen oksidit (NO _x)	0,3
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,000
Hiilidioksidi (CO ₂)	115,9

Melu

Melua aiheutuu ainoastaan silloin, kun alueella on toimintaa. Toiminnassa melua syntyy murskauksessa, kuljetuksissa ja kuormauksessa sekä seulonnessa. Merkittävin yksittäinen melunlähde on murskauslaitos. Kuormaus ja työkoneet, esimerkiksi peruutushälyttimien ääni, voivat ajoittain nostaa melutasoa. Äänen kuuluvuus ympäristöön vaihtelee mm. sääolosuhteista ja vuorokaudenajasta riippuen.

Ympäristömelun häiritsevyyden arvioinnissa käytetään melun A-painotettua ekvivalenttitasoa. Valtioneuvoston päätös (993/1992) melutason ohjearvoista määrittelee asumiseen käytettäville alueille päiväajan (klo 7–22) ohjearvoksi 55 dB (LAeq) ja loma-asumiseen käytettäville alueille 45 dB (LAeq).

Kopsanharjun sora-alueen pääasialliset melulähteet sekä Suomen

ympäristökeskuksen Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa -julkaisun (Suomen ympäristö 25/2010) mukaisten A-painotettujen kokonaisäänitehotasojen arvioidut vaihteluvälit:

Toiminta	Melutaso, LWA (dB)
Poravaunu	120–125
Murskaus, liikkuva vaunu	122–124
Rikotin	113–118
Kauhakuormaaja / maansiirtajoneuvo	108–115
Kaivinkone	110–116

Murskauksen melu on tasaista ja ei impulssimaista. Kopsanharju toimii luonnollisena melu- ja pölyesteenä. Murskauslaitos sijoitetaan aina alueen pohjalle sorarinteen juureen, jolloin meluvaikutus lähimmän asutuksen suuntaan vaimenee. Hakemuksessa ei esitetä erillistä melumallinnusta.

Maaperä, pohjavedet ja pintavedet

Alueella noudatetaan erityistä varovaisuutta, jotta pohjavettä likaavia aineita ei pääse maaperään. Polttoaineiden varastoinnille ja koneiden työaikaiselle pysäköinnille varataan erillinen ns. tukitoimintojen alue. Alueelle tehdään tiivis pohjarakenne: Alueen maaperä suojataan reunoiltaan korotetulla muovieristyksellä (ns. geosynteettinen kalvo), jonka päälle tasataan 20–40 cm maakerros. Öljytuotteiden läheisyyteen varataan aina imeytysturvetta.

Pienet säiliöt esim. jäteöljyt säilytetään niitä varten rakennetussa, työkoneiden mukana kulkevassa varastokontissa. Kontin pohja on tiivis, reunoiltaan korotettu, ja estää vuotojen pääsyn maaperään.

Polttoaineita varastoidaan sille varatulla alueella vain koneiden ja laitteiden tarvetta vastaava määrä silloin, kun alueella toimitaan. Säiliöt ovat kaksoisvaippaisia tai valuma-altaallisia, ja niissä on ylitäytön estävä sulkuventtiili. Tankkauslaitteiston kunto tarkastetaan säännöllisesti ja ne lukitaan luvattoman käytön estämiseksi. Mahdolliset pienet läikät kerätään talteen välittömästi ja likaantunut maa kuljetetaan sille tarkoitettuun välivarastoon tai vastaanottopisteeseen. Vahinkotapauksia varten Destialla on yhtenäiset toimintaohjeet ja välineistö, joiden avulla öljyn leviäminen voidaan estää. Työkoneita ei pestä eikä huolleta alueella. Ympäristövahinkojen toimintasuunnitelma esitetty hakemuksessa.

Toiminnassa ei synny hule- tai jätevesiä. Sora-alueella sade- ja sulamisvedet imeytyvät luontaisesti maaperään. Työmaakopin WC-jätevedet johdetaan umpisäiliöön ja viedään jätevedenpuhdistamolle tai käytetään kuivakäymälää.

Syntyvät jätteet

Kaikki jätteet varastoidaan sitä varten tehdyssä katetussa, tiivispohjaisessa ja lukitussa varastokontissa. Ongelmajäte kerätään erilleen suljettuihin astioihin ja merkitään asianmukaisesti. Ongelmajätteet kerätään varastokonttiin tai kuljetetaan suoraan hyväksytyyn ongelmajätteiden varastopaikkaan tai käsittelylaitokseen. Ongelmajätteiden kuljetuksista laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenevät mm. jätteen laji, ominaisuudet, määrä, jätetunnus, jätteen luovuttaja ja vastaanottaja. Ongelmajätteiden määrästä ja kuljetuksista pidetään kirjaa ja kirjanpito on pyydettyäessä viranomaisen nähtävillä. Alla olevassa taulukossa tarkempaa erittelyä syntyvistä jätteistä.

Jätenimike	Arvioitu määrä	Käsittelytapa	Toimituspaikka
Sekajäte	3 000–5 000 l/a	Keräysastia	Keräysastiat murskauslaitoksen varastokontissa, toimitetaan paikallisen jätehuolto-yhtiön keräyspisteeseen.
Jätevedet	1–3 m ³	Umpisäiliö	Johdetaan umpisäiliöön, toimitetaan jätevedenpuhdistamolle.
Vaarallinen jäte (jäteöljyt, akut, öljynsuodattimet jne.)	500–1500 l/a		Kerätään erilleen suljettuihin, merkittyihin astioihin ja varastoidaan lukittavassa varastokontissa. Toimitetaan urakoitsijan toimesta hyväksytyyn käsittelypisteeseen.
Metalliromu	1 000–2 000 kg/a		Kuormalava, toimitetaan romunkeräykseen.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltaminen

Pölyn määrään ja leviämiseen vaikuttavat useat tekijät, kuten valmistettavan murskeen raekoko, raaka-aineen ominaisuudet, ilman suhteellinen kosteus ja tuuliolosuhteet. Pölyn leviämistä estetään olo-

suhteiden mukaan kastelemalla murskattava materiaali ja koteloi-
malla laitoksen kuljettimet ja seulat. Pölyämistä vähennetään myös
pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimmat pieninä. Työmaateiden
pölyämistä estetään tarvittaessa vedellä.

Murskaus tapahtuu aina ottoalueen pohjatasolla sorarinteen lähei-
syydessä. Pohjalla murskekasoja on sijoitettu alueen luoteisosiin,
sorarinteen ja tiealueen läheisyyteen. Murskekasoilla ja jyrkällä sora-
rinteellä saadaan melun leviämistä lähimmän asutuksen suuntaan
vähennettyä. Toiminta ei ole jatkuvaa vaan kausiluontoista, yleensä
4–6 viikkoa vuodessa siten, että toimintaa on yleensä yksi urakka
keväisin ja/tai syksyisin.

Murskausalalle ei toistaiseksi ole laadittu yleiseurooppalaisia BAT-
vertailuasiakirjoja. Yleisesti alan parhaana käyttökelpoisena tekniik-
kana voidaan pitää kaikkia raaka-aineiden kulutuksen ja ympäristö-
vaikutusten minimointiin tähtääviä toimia ja laitteita, kuten tuotanto-
prosessin optimointi, pöly-, melu- ja maaperäsuojaukset, säännöllit-
set huollot, ympäristöjärjestelmät ja ammattitaitoisen henkilökunnan
käyttö.

Kiviainestuotannon parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta on jul-
kaistu Suomen ympäristökeskuksen ja eri kiviainestuotannon toimin-
nanharjoittajien (Infra ry) *Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) –
Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa* -julkaisu (Suomen
ympäristö 25/2010), johon on koottu taustatietoa mm. alan par-
haasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT). Kopsanharjun sora-alu-
een toiminnassa noudatetaan edellä mainitussa julkaisussa esitet-
tyjä toimintaperiaatteita. Paikalliset olosuhteet ja toiminnan laajuus
huomioiden toiminnassa käytetään parasta mahdollista tekniikkaa
hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminnan vaikutukset ympäristöön

Toiminta voi tilapäisesti vähentää viihtyisyyttä lähimpien asuinraken-
nusten suuntaan (291-413-24-3 ja 291-401-3-37) työn aikana. Lähin
asuinrakennus sijaitsee alueen pohjoispuolella. Alueelle ja alueelta
poispäin liikennöidään etelään vievän Rumpalin yksityistien kautta.
Ajoneuvojen ja työmaakoneiden peruutusäänit saattavat hetkelli-
sesti nostaa melutasoa lähimmän asuinrakennuksen suuntaan.
Murskausasema sijoitetaan sorarinteen seinämien suojiin, mikä vä-
hentää selvästi melun kantautumista. Etäämmällä melu vaimenee
etäisyyden ansiosta. Murskauksen melu on tasaista ja ei impulssi-
maista. Vuosittainen työaika on kausittainen ja toiminta ei ole jatku-
vaa. Soranotto ja murskaus ei aiheuta melun raja-arvojen ylityksiä
lähimmän asutuksen kohdalla eikä kohtuutonta haittaa ympäristölle.

Alue on vuosia toiminnassa ollut soranottoalue. Alue ei ole luonnon-
tilainen. Aluetta ei ole luokiteltu maisemallisesti arvokkaaksi eikä sen
vaikutusalueella ole havaittu luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi hai-
tallisia vaikutuksia. Alueella ei ole tehty laajempaa ympäristöselvi-
tystä, vaan havainnot perustuvat hakijan havaintoihin. Toiminnasta

ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia luontoon, luonnonsuojeluarvoihin tai rakennettuun ympäristöön. Toiminnan päätyttyä alue maisemoidaan ja metsitetään maa-ainesluvan mukaisesti, ja alue palautuu aikanaan maa- ja metsätalous käyttöön.

Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia vesistöön ja sen käyttöön. Murskaus ja siihen liittyvät toiminnot järjestetään siten, että niistä ei voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Suojakerros pohjaveteen on yli viisi metriä. Ympäristöriskeihin on varauduttu monin suunnitelmassa esille tuoduin tavoin. Toiminnalla ei ole vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen.

Pölyäminen voi murskauksen aikana aiheuttaa haittaa lähimpien talojen suuntaan. Pölyämistä vaimentaa Kopsanharjun korkeat seinämät ja alueelle sijoitettavat korkeat varastokasat. Pölyämistä estetään olosuhteiden mukaan kastelemalla murskattava kiviaines sekä koteloimalla kuljettimet ja seulastot.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä ja tiedot ennalta varautumisesta

Toiminnasta aiheutuva merkittävin ympäristöriski on öljyvahinko esim. työkoneiden tai varastosäiliöiden vuodon tai tulipalon yhteydessä. Toiminnan ympäristövaikutuksia ja riskejä estetään ja rajoitetaan asianmukaisella suunnittelulla ja tekniikalla. Toiminnassa huomioitavia asioita ovat mm. toimintajaksojen ajoittaminen, ottotasojen valvonta, varastokasojen ja laitosten sijoittelu, polttoaineiden varastopaikkojen sijoittelu ja suojaus, ympäristövaikutusten jatkuva seuranta ja alueen mahdollisimman nopea jälkihoito.

Ennen jokaisen urakan aloittamista pidetään aloituskokous, johon sisältyvät muun muassa ympäristölle aiheutuvien riskien kartoitus ja riskialttiiden työvaiheiden suunnittelu. Kaikki alueella työskentelevät hakijan ja sen urakoitsijoiden työntekijät ovat tietoisia maa-aines- ja ympäristölupien ehdoista ja toimintaan liittyvistä riskeistä siinä laajuudessa kuin se heidän työtänsä koskee, ja veloitettuja toimimaan annettujen ohjeiden mukaisesti. Asiattomien pääsy alueelle on kielletty.

Alueella varastoidaan öljytuotteita vain urakan aikana, käytössä olevan kaluston tarvitsema määrä. Polttoöljysäiliöt täytetään pumpulla suoraan säiliöautosta ja säiliöissä on ylitäytönestimet. Kulkuväylät tankkaus- ja varastointialueille pidetään esteettöminä ja siisteinä. Säiliöiden ja suojalaitteiden kunto tarkistetaan työmaan viikkotarkastusten yhteydessä. Alueella on alkusammutuskalusto ja riittävästi öljynimeytysmateriaalia, ja niiden säilytyspaikkojen sijainnit on merkitty.

Hakijan ympäristöasioiden hallinta perustuu ISO 9000- ja ISO 14001 laatu- ja ympäristöjärjestelmästandardeihin. Tähänastisen toiminnan aikana alueella ei ole tapahtunut onnettomuuksia eikä merkittäviä häiriötilanteita. Poikkeustilanteessa laitokset pysäytetään ja vika tai

häiriö korjataan. Onnettomuuksista tehdään välittömästi ilmoitus Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja Kuhmoisten kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle, ja ryhdytään heti asianmukaisiin toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

Tiedot toiminnan tarkkailusta

Laitosten toiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa, johon kirjataan mm. päivittäinen työaika, tuotantomäärä, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeavat tilanteet. Käyttöpäiväkirjat toimitetaan pyydettäessä valvontaviranomaisen nähtäville.

Toiminta suunnitellaan siten, että asetetut päästöraja-arvot eivät ylitä. Syntyvää melua ja pölyä arvioidaan tuotannon aikana jatkuvasti aistinvaraisesti. Päästöt pidetään hakemuksen mukaisena tarkkailemalla ja huoltamalla laitteita päivittäin. Pohjaveden pinnantasoa mitataan alueen kahdesta tarkkailuputkesta. Tarkkailutulokset toimitetaan maa-ainelupaehdojen mukaan vuosittain kunnan maa-aineksen ottamisen valvojalle ja tarvittaessa ELY-keskuksen edustajalle kunkin vuoden tammikuun loppuun mennessä. Toiminta-alueella on sähköinen pohjaveden korkeuden mittauslaite.

Ympäristöluvan mukainen raportti toimitetaan tarvittaessa vuosittain Kuhmoisten kunnan valvontaviranomaiselle. Merkittävistä poikkeamista ilmoitetaan välittömästi valvontaviranomaiselle.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Kiviaineksen ja pintamaiden käsittely tapahtuu ottamisalueella. Pintamaat ja puusto on poistettu Kopsanharjun tilalta, pintamaita on varastoituna Heinjoki tilan puolella rintauksen päällä. Varastokasoissa olevan pintamaan määräksi arvioidaan 2300 m³. Poistettavaa pintamaata on jäljellä alueen pohjoisosassa n. 1,2 hehtaarin alueella n. 2300 m³. Ottamisen edetessä pintamaat käytetään alueen maisemointiin. Ottamisalueella mahdollisesti olevat kannot, jotka eivät mene hyötykäyttöön käytetään alueen jälkihoitotöiden yhteydessä. Ottamistoiminta järjestetään siten, ettei siitä synny ylimääräistä kaivannaisjätettä, vaan kaikki otettava kiviaines joko jalostetaan murskeeksi tai käytetään suoraan rakennusmateriaaliksi. Kaikki pintamaa on peräisin ottamisalueelta. Luonnonmateriaalin varastointi ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Jälkihoitotoimenpiteet

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Reunaluiskat muotoillaan ympäröivän maaston muotoja mukailen luiskakaltevuuteen noin 1:3. Paahteisilla alueilla viihtyy useita vaateliaita kasvi- ja hyönteislajeja, jotka eivät menesty muunlaisessa ympäristössä. Alueelle tehtävät luonnonmukaisen kaltaiset kivikot sopivat mm. kettujen ja käärmeiden elinympäristöksi. Pesimärauha törmäpääskyille varatuissa varastokasoissa

turvataan ja on myös mahdollista tehdä alueen jälkihoitotöiden yhteydessä törmäpääskyjen pesintään sopiva hienoainespitoinen luiskaamaton penkka.

Pintamailla tehdään kasvualusta niille osille aluetta, joita ei jätetä kivikko- ja paahdealueeksi. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät. Ottamistoiminnan päätyttyä jälkihoidettu metsittynyt ottoalue vähitellen sulautuu ympäröivään maisemaan. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti, mutta mikäli luontainen taimettuminen ei lähde alkuun metsittymistä täydennetään lisäistutuksilla. Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäytön suunnitelmaan tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaiseksi ottamistoiminnan loppuvaiheessa.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Destia oy on hakenut maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Asian käsittely

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti Kuhmoisten kunnan kotisivuilla 24.1.–24.2.2023. Kuulutusaikana lupahakemus liitteineen on ollut nähtävillä teknisessä toimistossa ja kunnan yleisessä tietoverkossa.

Kunnan toimesta on suoritettu tarvittavat naapurikiinteistöjen omistajien kuulemiset, 9 kpl.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot 22.9.2022 ja 22.11.2022 lähteneillä lausuntopyyntöillä Pirkanmaan ELY-keskukselta ja Keurusse-län ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolta.

Pirkanmaan ELY-keskus antoi (7.10.2022) seuraavan lausunnon koskien maa-ainelupahakemusta:

Hakemuksen mukaisesti toiminnassa on tarkoitus murskata aineksia siirrettävällä murskaimella.

Tämän johdosta ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toiminnalle tulee hakea pohjavesialueella ympäristölupa (YSL 28 §). Kivenlouhinta ja kivenmurskaamo tarvitsevat ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan silloin, kun ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 alakohdan c mukaista ”kiinteä murskaamo tai sellainen tietyllä alueella sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää” vähäisempi toiminta

sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Kyseinen pohjavesialue on luokiteltu luokkaan 2, eli kyseessä on muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksessa esitetty toiminta voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Maa-aineslain 4 a §:n mukaan, jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että hanketta varten on tarpeen myös ympäristönsuojelulain mukainen lupa, lupanhakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä ympäristölupahakemus. Mikäli hakemusta ei jätetä mainitussa kohtuullisessa asiassa, voidaan maa-aineslain mukainen lupahakemus jättää tutkimatta, eikä lupaa siinä tapauksessa tule myöntää.

Pirkanmaan ELY-keskus antoi (4.1.2023) seuraavan lausunnon koskien ympäristölupahakemuksella täydennettyä yhteislupahakemusta:

Alueelle suunniteltu maa- ja kiviainesten käsittely ja kierrätystoiminta ei sovellu pohjavesialueelle. Käsittely tapahtuisi pohjavesialueella paikalla, jossa pohjavettä suojaavat kerrokset on poistettu, ja jossa maaperä on vettä hyvin johtavaa soraa ja hiekkaa, jonka takia pohjavesi on heikommin suojattua. ELY-keskus katsoo, että kyseisen toiminnan sijoittaminen pohjavesialueelle ei ole välttämätöntä toisin kuin itse ottamistoiminnan, kun otettava kiviaines sijaitsee pohjavesialueella.

Soran ottamisalueen rinteeseen voi olla muodostunut tai muodostua erittäin uhanalaisen törmäpääskyn pesimäyhdyskuntia. Törmäpääsky on rauhoitettu lintulaji, jonka pesintää saa häiritä. Törmäpääsky ei ole herkästi häiriintyvä laji, joten maa-ainestenottotoimintaa voi jatkaa pesien läheisyydessä. Seinämää/kasaa, jossa pesäkolot ovat, ei saa rikkoa tai kaivaa niin, että pesät voivat vahingossa rikkoontua. Alueelle mahdollisesti muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa.

Hakemuksessa melusta on esitetty lähtötasotiedot, mutta melun leviämistä ei ole esitetty. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. ELY-keskus pyytää huomioimaan, että mikäli toiminnan aikana kuitenkin ennakoitusta poiketen ilmenee melu- tai pölyhaittoja, tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin haittojen ehkäisemiseksi ja tarvittaessa selvittää haittoja mittauksin ja mallinuksin.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, ympäristönsuojelulain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa. Luvan käsittelyssä tulee huomioida seuraavaa:

Pohjaveden pinta

Ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan päälle tulee jäädä aina vähintään neljä metriä paksu suojakerros.

Tarkkailu

Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata säännöllisesti alueen pohjavesiputkista neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkista vuosittain otettavasta näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määrittäjäraja 50 µg/l).

Vedenlaatu näytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatu kriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Lisätietoa laadun tarkkailusta löytyy Maa-ainesten ottaminen: opas kestävään käyttöön (2020) s.124. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen (kirjaamo.pirkanmaa(at)elykeskus.fi).

Ottamistoiminta

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Näitä aineita ei tulisi varastoida pohjavesialueilla ja niiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomioita maaperän ja pohjaveden suoje luun.

Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä (kemikaaleja kestäväällä vähintään 1 mm vahvuisesta muovista tai vastaavan tiiviysasteen saavuttavasta materiaalista rakennetulle suoja-alueelle, joka on täytetty vähintään 30 cm paksuisella kerroksella hienojakoista maa-ainesta) ja reunoiltaan korotettuja. Alueen reunan tulee ulottua vähintään 1,5 metrin etäisyydelle alueilta, joilla käsitellään tai joilla varastoidaan polttoaineita. Suoja-alueen alapuolinen perusmaa on tasattava ja siitä on poistettava sellaiset kivet ym., jotka voisivat rikkoa muovin. Suoja-alueelta kertyvät sadevedet tulee johtaa eristeen päältä öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle tai pumpata riittävän suureen umpisäiliöön tai loka-autoon (veden alueelta pois kuljettamista varten) tai alue on katettava. Suojarakenteet on pidettävä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava päivittäin.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

Alueelle varataan imeytysainetta, jonka avulla mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot voidaan kerätä talteen. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa. Koneet ja huoltoautot on syytä varustaa alkusammutuskalustolla tulipalon varalle. Toiminnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon myös työturvallisuus. Ottamisalueella tulee huolehtia esimerkiksi siitä, että sinne ei muodostu sortumalla alttiita jyrkkiä luiskia tai talviaikana roustalippoja. Onnettomuuksia ottamisalueella voidaan estää oikeilla työtavoilla etenkin luiskien ja rinteiden läheisyydessä. Alueen yleistä turvallisuutta voidaan parantaa suoja-aidoilla, informaatiotauluilla, varoitusmerkeillä, valvonnalla sekä estämällä asiattomien henkilöiden ja ajoneuvojen liikkuminen alueella asentamalla ottamisalueelle johtaville teille lukittavat puomit tai muut esteet.

Myös pölyn ja melun vähentämistoimenpiteet ovat työsuojelullisesti perusteltuja. Mahdollisista ympäristöön kohdistuvista onnettomuus- ja häiriötilanteista ilmoitetaan pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Onnettomuus- ja häiriötilanteista aiheutuvat ympäristö- ja muut vahingot pyritään estämään tai rajaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Häiriön sattuessa toiminnanharjoittajan tulee keskeyttää toiminta ja poistaa häiriö ennen tuotannon jatkamista. Jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Jälkihoito

Mahdollisessa luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat mahdollisten varastokasojen poistaminen alueelta, alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin (humus) levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Lupaajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottamistoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaan saadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteillä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 20–30 cm vahvuinen kerros keskikarkeaa tai karkeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa tutkittua humusta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan.

Pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ei saa olla liian hienorakeista, sillä hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Valtapuuksi sopii mänty, jonka lisäksi alueelle istutetaan rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa. Mäntyä voidaan istuttaa 2 500 kappaletta hehtaarille ja muita yhteensä 500 kappaletta hehtaarille. Alueen jälkihoidon lopputuloksena tulee olla mahdollisimman hyvin ympäristöön sopeutuva alue.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto pyysi lisää aikaa lausunnon antamiselle 31.10.2022 saakka, mutta saatuaan alustavan tiedon mahdollisesta uudesta lausuntokierroksesta, hakijalta täydennyksenä vaadittavan ympäristölupahakemuksen vuoksi, pidättäytyivät lausumasta ensimmäisellä lausuntokierroksella. Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto antoi toisella lausuntopyyntökierroksella 21.12.2022 seuraavan lausunnon:

Pohjavesialueella tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Pohjaveden pintaa on syytä jatkossakin tarkkailla alueella säännöllisesti ja jättää riittävä suojaava kerros koskematonta maa-ainesta. On syytä harkita, pitäisikö vanhalla osalla alimpia kohtien maanpintaa hieman nostaa ainakin painanteissa.

Puhtaan rakentamisen yhteydessä syntyvän maa- ja kiviaineksen käsittelyä, murskausta ja varastoimista ei pidä tuoda pohjavesialueelle, koska toiminnan lisääminen alueella lisää myös pohjavedelle aiheutuvaa riskiä.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat sen verran lähellä toiminta-aluetta, että toiminnasta olisi mahdollista aiheutua niille melu- ja pölyhaittaa. Haittaa vähentää toiminnan vähäisyys. Mikäli meluhaittaa koetaan, tulee asiaa ryhtyä selvittämään ja ryhtyä tarvittaviin korjauksiin toimenpiteisiin meluhaittojen alentamiseksi. Tarvittavat mittaukset tulee suorittaa asiantuntevan mittajaan toimesta. Riittävän alhaisilla ulkomelutasoilla estetään terveydelle haitallisten melutasojen esiintyminen myös sisätiloissa.

Mahdollisessa pölynsidonnassa alueella saa käyttää vain puhdasta vettä.

Koneiden tankkaus, polttoaineiden käyttö, käsittely ja varastointi tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu maaperän ja sitä kautta pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Öljynimeytystarvikkeet tulee olla jatkuvasti saatavilla käytön aikana ja niitä käyttää välittömästi mahdollisen vuodon poiskorjaamiseen.

Lähialueen asukkaille on syytä etukäteen tiedottaa mm. toiminnan muutoksista, sen haitoista ja kestosta sekä keneen mahdollisista haitoista voi olla yhteydessä toiminnan aikana.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei kuulutusajana jätetty muistutuksia tai annettu mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on toimitettu sähköpostitse täydennyspyyntö 7.10.2022 ja vastinepyyntö 16.01.2023 annetuista lausunnoista. Hakijalle varattiin tilaisuus antaa vastineensa hakemuksen johdosta annetuista lausunnoista.

Hakijan 18.1.2023 annetussa vastineessa todetaan seuraavaa:

Vastaus Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon 4.1.2023

Suunniteltu puhtaan maa- ja kiviainesten käsittely- ja kierrätystoiminta jätetään pois hakemuksesta.

Pohjaveden tarkkailu

Pohjaveden pinnan tasoa on seurattu kahdesta havaintoputkesta neljä kertaa vuodessa noin 20 vuoden ajan, myös niinä vuosina, jolloin alueella ei ole ollut toimintaa. Edellisen lupakauden aikana alueelta ei otettu maa-aineksia, eikä jatkossakaan toimintaa ole joka vuosi. Hakija esittää, että pohjaveden pinnan tasoa seurataan neljä kertaa vuodessa niinä vuosina, kun alueella on ottamistoimintaa. Vuosina, jolloin alueelta ei oteta maa-aineksia, pohjaveden pinnan taso mitataan kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä).

Pohjaveden laatua seurataan havaintoputkesta HP2, joka on suunnitellun ottoalueen läheisyydessä. Ensimmäinen laadunseuranta tehdään ennen ottamistoiminnan aloittamista ja jatkossa niinä vuosina, kun alueella on ottamistoimintaa. Vesinäytteet analysoidaan lausunnon mukaisesti.

Vastaus Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston lausuntoon 21.12.2022

Rakentamisen yhteydessä syntyvän puhtaan maa- ja kiviaineksen, käsittely, murskaus ja varastointi jätetään pois hakemuksesta.

Tarkastukset

Alueella on tehty maa-aineslain mukainen tarkastus lupahakemuksen johdosta 13.10.2022.

Rakennuslautakunnan ratkaisu

Rakennuslautakunta päättää myöntää Destia Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n ja maa-aineslain 4 §:n mukaisen yhteisluvan maa-ainesten (sora ja hiekka) ottamiseen ja murskaukseen sekä toiminnan aloittamisluvan muutoksenhausta huolimatta (MAL 21 §; YSL 199 §) Anttulan kylässä tiloilla Kopsanharjun sora-alue 291-401-3-147 ja Heinjoki 291-401-3-96 hakemuksessa esitetyllä 1,90 hehtaarin ottoalueella lupahakemuksessa esitettyjen suunnitelmien mukaisesti, tämän lupapäätöksen määräyksissä tarkennetulla tavalla ja mitä valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) näiden lisäksi säädetään.

Lupa annetaan osittain hakemuksesta poiketen. Yhteislupa on voimassa 10 vuotta päätöksen antopäivästä lukien.

Lupamääräykset

Ottamis- ja murskaustoiminta

1. Alin sallittu ottotaso on +124,3 (N2000), kuitenkin vähintään neljä (4) metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
2. Ottamissuunnitelman mukaiselta alueelta (1,9 ha) otettavan maa-aineksen kokonaisottomäärä on 125 000 m³kr ja vuotuinen ottomäärä on 12 500 m³kr.
3. Alueelle ei saa läjittää tai levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkihoitotoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa varastoida alueella. Alueella ei saa säilyttää eikä sinne saa haudata jätteitä tai ylijäämämassoja.
4. Alueella saa murskata irrotettuja maa- ja kiviaineksia enintään 150 000 t/a. Alueella saa murskata vain alueelta otettua maa- ja kiviainesta.
5. Murskaamista ei saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä, vaan

ainoastaan arkipäivisin maanantaista perjantaihin. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alim-
malle kohdalle hyödyntäen olemassa olevia rintauksia.

Toiminnassa on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Murskaaminen arkisin ma–pe klo 7.00–22.00

Kuormaaminen ja kuljetus arkisin ma–pe klo 6.00–22.00

6. Murskauksen ja muun toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää asuntojen piha-alueilla melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) ohjearvoa päivällä (klo 7–22) 55 dB eikä yöllä (klo 22–7) 50 dB. Loma-asumiseen kuuluvilla alueilla melutaso ei saa ylittää klo 7–22 45 dB eikä yöllä klo 22–7 40 dB keskiäänitasoja. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa suorittamaan melumittauksia ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä.

7. Toiminnassa käytettävän laitteiston tulee edustaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja sitä tulee käyttää ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee seurata ympäristövaikutusten ehkäisyn kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja otettava sitä soveltuvin osin käyttöön, mikäli se vähentää päästöjä ja/tai ympäristövaikutuksia.

Turvallisuus ja haittojen ehkäiseminen

8. Ottamisalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, jossa ilmenee mm. yhteisluvan haltijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.

9. Ulkopuolisten asiaton pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle toiminta-aikojen ulkopuolella on estettävä lukittavilla puomeilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä.

10. Valvonnan helpottamiseksi alueelle tulee asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia ja selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottamisalueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon ennen ottotoiminnan alkamista. Lisäksi jyrkät rintaukset on merkittävä lippusiimalla sekä varoituskyltein. Aidat ja muut merkinnät on pidettävä jatkuvasti kunnossa.

11. Maa-ainesten murskaus, varastointi ja käsittely sekä alueet, joilla työkoneet ja kuljetuskalusto liikkuvat, tulee hoitaa niin, että haitallinen pölyäminen voidaan tehokkaasti estää. Pölynsidontaan tulee käyttää puhdasta vettä. Pölynsidontaan ei saa käyttää kemikaaleja, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa suorittamaan ilmanlaadun hiukasmittauksia ja antaa pölyämistä koskevia lisämääräyksiä.

12. Toiminta tulee järjestää siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava ja ne on toimitettava asianmukaisesti käsittelylaitoksiin riittävän usein. Jätteet saa luovuttaa ainoastaan sille, jolla oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Jätteistä ja jätehuollosta on pidettävä kirjaa.

13. Vaaralliset jätteet on kerättävä erilleen ja säilytettävä asianmukaisesti suojatuissa ja merkityissä säiliöissä hakemuksessa esitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Vaarallisten jätteiden siirroista tulee olla siirtoasiakirja.

14. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on noudatettava ja pidettävä ajantasaisena. Mahdollisista muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä valvontaviranomaiselle.

15. Törmäpääsky on rauhoitettu lintulaji, jonka pesintää ei saa häiritä. Alueelle mahdollisesti muodostuneet yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa.

Maaperän ja pohjavedensuojelu

16. Työkoneiden tankkaus ja välttämätön huolto tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu maaperän tai sitä kautta pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen varaa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

17. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden maaperä tulee olla suojattu öljyhiilivetyjen ja kemikaalien vaikutusta kestävällä materiaalilla, esimerkiksi HDPE-muovikalvolla ja sen päälle levitettävällä 30 cm:n suojamaakerroksella. Maaperäsuojauksen reunat tulee olla korotetut niin, että alueelta öljy- yms. vuodot voidaan onnettomuustilanteissa kerätä hallitusti talteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita ja ajoneuvoja eikä niitä saa pestä.

18. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

19. Alueelle on varattava turvetta tms. imeytysainetta ja keräysvälineitä, jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan heti ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin.

20. Alueen hulevedet ohjataan maastonmuotoilulla siten, että ne pysyvät alueella ja imeytyvät maahan hallitusti.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

21. Öljy- tai muissa vahinkotilanteista, joilla voi olla vaikutusta ympäristöön tai luvan noudattamiseen tulee ilmoittaa välittömästi Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle

sekä ryhdyttävä torjuntatoimiin. Maaperän pilaantumiseen johtaneista onnettomuuksista tulee lisäksi ilmoittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle.

22. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että alueella työskentelevällä henkilökunnalla on tiedossaan toimintaohjeet onnettomuus- ja vahinkotilanteiden varalta. Lisäksi tulee varmistaa, että alueella toimivat urakoitsijat ja työntekijät ovat perehtyneet tähän yhteislupaan ja sen määräyksiin.

23. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vastuuhenkilön tai yhteystietojen muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

24. Alueelle sijoitetuista pohjavesiputkista tulee seurata pohjaveden pinnan korkeutta vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa (kevät ja syksy). Tulokset on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle kunkin vuoden tammikuun 31. päivään mennessä.

25. Ennen ottamistoiminnan jatkamista tulee alueella sijaitsevista havaintoputkista ottaa vesinäyte ja analysoida siitä haju, maku, sämeus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määräysraja 50 µg/l). Ottotoiminnan aikana on pohjaveden laatua tarkkailtava ns. suppealla analyysillä kerran vuodessa ja laajalla analyysillä kolmen (3) vuoden välein. Vesinäytteen otossa tulee käyttää asiantuntevaa näytteenottajaa ja analysoinnissa akkreditoitua laboratoriota. Analyysitiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain.

26. Toiminnanharjoittajan tulee vuosittain 31. tammikuuta mennessä ilmoittaa edellisvuonna otetun maa-aineksen määrä ja laatu ympäristöhallinnon NOTTO-tietokantaan. Mikäli tietoja ei ilmoiteta sähköisesti, tulee ne ilmoittaa kunnan valvontaviranomaiselle.

27. Alueen toiminnasta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä tuotanto ja toiminta-ajat, polttoaineiden laatu- ja kulutusmäärät, pohjaveden korkeustiedot, tiedot häiriö- ja poikkeustilanteista, mahdolliset yhteydenotot melu- tai pölypäästöihin liittyen ja tiedot vaarallisten jätteiden toimituksista. Kirjanpito on esitettävä tarvittaessa valvontaviranomaiselle.

Jälkihoito ja toiminnan lopettaminen

28. Alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Alue tulee muotoilla lopulliseen muotoonsa heti, kun se on otettu suunnitelman mukaan loppuun. Alueen reunat tulee luiskata 1:3 tai loivemmaksi. Otetun alueen pohja on

muotoiltava loivasti vaihtelevaksi harjanteilla ja kumpareilla ympäristön alkuperäisiä maaston muotoja jäljitellen. Tiivistynyt maaperä tulee myöhiä, jotta vedenläpäisevyys palautuu. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta esimerkiksi alueelta kuorittuja pintamaita käyttäen (n. 20 cm karkeaa hiekkaa, n. 5 cm humusta pintaosaan sekoitettuna).

29. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa tai täydentää luontaista uudistumista niin, että luvan tai toiminnan päättymisajankohdaksi, on puustoa 3 000 tainta per hehtaari. Männyn taimia 2 500 per hehtaari ja rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää sekä pihlajaa yhteensä 500 tainta hehtaarilla.

30. Toiminnan päättyttyä alue on siistittävä ja kaikki alueella sijaitsevat laitteet ja rakennelmat on poistettava. Mahdolliset varastokasat tulee myös poistaa, ellei näiden pysyvälle sijoitukselle ole haettu asiankuuluvaa lupaa.

31. Kun maa-ainesten otto tai maa-ainesluvan voimassaolo on päätynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta.

32. Toiminnan olennaisista muutoksista, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

33. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksessa hyväksytty toinen tai lupa ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Toiminnan aloittaminen

34. Ennen ottamistoiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa todetaan lupaehtojen mukaiset toimet asianmukaisesti järjestetyiksi. Aloitustarkastuksen suorittaa lupaviranomainen luvanhaltijan pyynnöstä.

35. Ennen toimintaan ryhtymistä hakijan on lupaehtojen täyttämisen ja jälkihoidon varmistamiseksi asetettava maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuusmaksu. Maksu on 5000 €/ ha, jolloin ottoalueen ollessa 1,9 ha, tulee vakuusmaksuksi 9 500 €. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään yhden vuoden tämän päätöksen voimassaoloajan yli menevälle ajalle. Vakuus palautetaan vasta ottamissuunnitelmassa ja luvassa määrättyjen jälkihoidotöiden suorittamisen ja hyväksytyin loppukatselmuksen jälkeen.

36. Luvan käsittelystä peritään Kuhmoisten kunnanvaltuuston § 74 13.11.2017 vahvistaman taksan mukainen perusmaksu 200 €, tarkastusmaksu 625 €, vakuuden hyväksymismaksu 60 €, naapureiden

kuulemisesta 200 € ja 60 € luvasta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta (alv 0%). Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelystä peritään lisäksi teknisen lautakunnan 22.8.2018 § 49 vahvistaman taksan mukainen ympäristölupamaksu 900 €.

37. Ottamistoiminnasta peritään vuosittain kulloinkin voimassa oleva valvontamaksu, joka luvan voimaan tullessa on 225 € (alv 0%).

Päätöksen perustelut

Maa-aineslaki

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Maa-aineslain 1 §:n mukaisesti tavoitteena on ainesten otto ympäristön kestävästä kehitystä tukevalla tavalla.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kuhmoisten rakennuslautakunta katsoo, että hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa sekä täyttää sille 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joten lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä. Lupaviranomainen katsoo, että luvanmukainen toiminta ei aiheuta kohtuutonta haittaa ympäristölle tai asutukselle eivätkä lupamääräykset ole kohtuuttomia hankkeen kokonaisuutta ajatellen.

Ympäristönsuojelulaki

Kuhmoisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 48 §:n ja 49 §:n ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Ympäristönsuojelulain, jätelain ja naapuruussuhdelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään täyttyvät, kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla, annettuja määräyksiä noudattaen ja sen mukaisesti mitä valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) näiden lisäksi säädetään.

Valvontaviranomainen katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen

mukaisesti toiminnasta ei aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta naapureille. Sijoittamisessa noudetaan, mitä ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetään.

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriskit, alueen muu käyttö ja lähimmät häiriintyvät kohteet ympäristönsuojelulain 52 §:ssä esitetyllä tavalla.

Lupamääräyksissä on otettu huomioon Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ja Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnot sekä hakijan esittämät vastineet.

Lupamääräysten perustelut

Määräykset 1 ja 2 on annettu valvonnallisista syistä (MAL 11 §). Otamislupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle alueelle ja massamäärälle.

Määräys 3 on tarpeen, koska muualta tuoduissa maa-aineksissa voi olla haitallisia aineita, jotka voivat varastoinnin aikana kulkeutua pohjaveteen. Mikäli alueelta kuoritut pintamaat eivät riitä kasvualustan muodostamiseen, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää myös muualta tuotuja puhtaita aineksia. Jätteen säilyttäminen ja niiden hautaaminen voi pilata maaperää sekä pohjavettä, joten se tulee kieltää (YSL 16,17 ja 52 §:t).

Määräyksessä 4 rajataan murskausmäärä hakemuksen mukaiseksi, koska hankkeen ympäristövaikutukset on selvitetty hakemuksen mukaisella toimintakapasiteetilla (YSL 52 §).

Määräykset 5 ja 6 on annettu meluhaittojen ehkäisemiseksi. Toiminta-ajat noudattavat ns. MURAU-asetuksen 8 §:n vaatimuksia ja ovat suurilta osin hakemuksen mukaisia (Vna 800/2010 8 §). Lisäksi toiminnan sijoittamisessa tulee noudattaa mitä edellä mainitun asetuksen 3 §:ssä määritellään. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Valvontaviranomaiselle varataan mahdollisuus edellyttää toiminnanharjoittaja selvittämään melun määrä, mikäli siihen katsotaan olevan tarvetta (YSL 62 §).

Määräys 7 on annettu ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi (YSL 6, 8 ja 20 §:t).

Määräykset 8–10 ovat tarpeen ottamisen ja sen valvonnan tueksi, alueella liikkuvien ja lähiympäristön turvallisuuden varmistamiseksi ja ottamistoiminnan pysymiseksi ottamissuunnitelman mukaisella alueella. Korkeusmerkinnöillä varmistetaan, ettei ottamista uloteta liian lähelle pohjavettä (MAL 11 §, MAA 7 §).

Määräys 11 on annettu toiminnasta aiheutuvien pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Pölyntorjunnan on oltava tehokasta myös ajanjaksoina, jolloin veden käyttäminen pölyntorjunnassa ei ole mahdollista. Pölyn määrää rajoittamalla vähennetään ympäristölle aiheutuvia haittoja ja ennalta estetään terveydellisten haittojen syntyä (YSL 7 ja 52 §:t).

Louhinta- ja murskaustoiminnan aiheuttama hengitettävien hiukkas-ten (PM10) pitoisuus ilmassa lähimpien asuinkiinteistöjen piha-alueilla ei saa ylittää valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017) määrättyjä vuorokausi- ja vuosipitoisuuksien raja-arvoja. Valvontaviranomaiselle varataan mahdollisuus edellyttää toiminnanharjoittaja selvittämään pölyn määrä, mikäli siihen katsotaan olevan tarvetta (YSL 62 §).

Määräyksillä 12–14 varmistetaan jätelain (646/2011) mukainen jätteiden asianmukainen käsittely ja jätehuolto, sekä ennaltaehkäistään terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia haittoja (YSL 7, 16, 17, 52, 58 ja 66 §:t, JäteL. 12,13, 15, 28, 29 ja 72 §:t, Vna 314/2017 11§). Vaarallisia jätteitä ei jätelain muuttamisesta annetun lain 17 §:n mukaan saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen taikka muuhun aineeseen.

Ympäristönsuojelulain 114 §:n mukaisesti kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava, jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu taikka jätteen loppukäsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi (Vna 190/2013, YSL 113 §).

Määräys 15 on tarpeen, jotta toiminnan mahdollisia haittoja rauhoitetuille törmäpääskyille voidaan vähentää (Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto, LSL1096/1996 39 §).

Määräyksien 16–20 annettu toiminnan haitallisten maaperä-, pohja- ja pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi. Tukitoiminta- ja tankkausaluiden suojauksesta ja onnettomuustilanteisiin varautumisesta on määrätty ns. MURAUUS-asetuksen vaatimusten mukaisesti (YSL 7, 16, 17, 52 ja 66 §:t, Vna 800/2010 9 ja 12 §:t).

Määräykset 21–23 on annettu häiriö- ja poikkeustilanteiden varalle. Niiden tarkoituksena on varmistaa tiedonkulku viranomaiselle, asianmukaiset jatkoimet ja lisävahinkojen ehkäisy. Vastuuhenkilön nimeäminen on välttämätöntä myös muiden luvassa määrättyjen toimien toteuttamisen ja tiedonvälityksen varmistamiseksi (YSL 6, 8, 52, 134 ja 172 §:t, Vna 800/2010 12 §).

Määräykset 24–27 on annettu, jotta luvan saaja ja viranomaiset ovat selvillä toiminnasta ja toiminnan mahdollisesti aiheuttamista päästöistä. Lupamääräysten seuranta ja ympäristön tilan seuranta vaativat kirjanpitoa ja siitä raportointia (YSL 62 §).

Määräyksissä 24 ja 25 käsiteltävä pohjaveden säännöllinen tarkkailu on tarpeen, jotta saadaan tietoa toiminnan vaikutuksista ja mahdollisen pilaantumisen tai muun haitan havaitsemiseksi ajoissa. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle valvonnallisista syistä (YSL 6,16,17, 66 ja 172 §:t).

Määräyksen 26 mukainen ilmoitus otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n perusteella (Vna 926/2005 9 §).

Määräyksessä 27 esitetyllä kirjanpidolla varmistetaan valvontaviranomaisen tiedonsaanti luvanvaraisen toiminnan valvomisen tueksi. Tämän lisäksi myös toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön ja huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista (YSL 66 ja 172 §:t).

Määräykset 28–30 koskevat toiminnan aikana tapahtuvia ja sen lopettamiseen liittyviä jälkihoito ja maisemointitoimenpiteitä. Ottamisalueen muotoilusta on tarpeen määrätä, jotta alue ottamistoiminnan jälkeen sopii ympäröivään maisemaan ja alueella on turvallista liikua. Tiivistyneen maaperän möyhiminen ja maannoskerroksen palauttaminen nopeuttaa kasvillisuuden muodostumista, joka on erityisen tärkeää pohjaveden suojelun kannalta (YSL 52 ja 94 §:t, MAL 11 §, MAA 8 §).

Määräykset 31–33 on annettu valvonnallisista syistä, toiminnan muuttumisen, loppumisen ja toiminnan harjoittajan vaihtumisen varalta (MAL 11 ja 13a §:t, MAA 7 §, YSL 29 ja 170 §:t).

Määräys 34 aloitustarkastuksesta on annettu valvonnallisista syistä, ympäristövaikutusten havainnoinnin ja toiminnan luvanmukaisuuden tarkastamisen kannalta (MAL 11 §, YSL 172 §).

Määräys 35 perustuu maa-aineslain 12 §:ään vakuuden antamisesta maisemoinnin varmistamiseksi. Vakuus lasketaan ottamisalueen pinta-alan mukaan 5000 € / ha. Vakuuden määrää voidaan suurentaa tai pienentää jälkihoidon kannalta vaikeiden tai helppojen olosuhteiden perusteella 20 prosentilla. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty (Vna 926/2005 8 §, MAL 12 §, MAA 6 ja 8 §:t).

Määräyksissä 36 ja 37 ohjeistetaan lupahakemuksen ja ottamisuunnitelman tarkastamisesta sekä ottamistoiminnan valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimisestä (MAL 23 §; YSL 205 §).

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Destia oy on hakenut maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluiksi hakija esittää seuraavaa:

Hakemuksen mukainen toiminta koskee toiminnan jatkamista alueella, jolla on ollut vastaavaa toimintaa jo usean lupakauden eli yli 20 vuoden ajan. Maa-ainestenoton vaikutukset maisemakuvaan, luonnonolosuhteisiin ja pohjavesiin on ratkaistu aiemman lupaharkinnan yhteydessä. Toiminnassa noudatetaan maa-aines- ja ympäristölupapäätösten lupaehtoja. Lupahakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Toiminnan aloittaminen ei näin ollen tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Kuhmoisten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska kyseisellä alueella on ollut vastaavaa toimintaa jo vuosia. Toiminnan aloittamisesta ei katsota aiheutuvan sellaista pysyvää haittaa tai vahinkoa, mikä estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 1a,3,4,4a,4b,5–7,10–13,19,20,20a,21,23 ja 23a §:t
 Vna kaivannaisjätteistä (190/2013)
 Vna maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–4,6–9 §:t
 Vna ilmanlaadusta (79/2017) 4 §
 Vnp melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §
 Vna ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §
 Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8,15–17,27,29,47a,48,49,52,58,66,70, 94,113,114,134,172,199 ja 205 §:t
 Kuhmoisten kunnan maa-ainestaksa, kunnanvaltuusto 13.11.2017
 Kuhmoisten kunnan hallintosääntö 16.8.2021
 Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 §
 Vna kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010, muutettu 314/2017) 8, 11 ja 12 §:t
 Jätelaki (646/2011) 11–13,15,28,29,72 ja 118 §:t
 Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17 §
 Laki jätelain muuttamisesta (714/2021) 17 §
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 39 §

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa seuraavat kymmenen vuotta päätöksen antopäivästä lukien. Kaikki määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa loppuun luvan voimassaoloaikana.

Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §; MAL 4 §).

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristösuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai näistä poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Lupamaksu ja sen määräytyminen

Perusmaksu	200,00 €
Lupahakemuksen käsittelymaksu	625,00 €
Naapurinkuulemiset 9 x 40 €, max 200 €	200,00 €
Vakuuden hyväksyminen	60,00 €
Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta	60,00 €
<u>Yhteiskäsittelymaksu</u>	<u>900,00 €</u>
Yhteensä	2045,00 €

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös

Päätösasiakirjat liitteineen annetaan hakijalle julkipanon jälkeen.

Jäljennös päätöksestä

Päätös annetaan tiedoksi Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolle (terveydensuojelu(at)keuruu.fi) ja Pirkanmaan ELY-keskukselle (kirjaamo.pirkanmaa(at)ely-keskus.fi).

Päätöksestä ilmoittaminen

Julkipanoilmoitus päätöksen antamisesta asetetaan nähtäville Kuhmoisten kunnan kotisivuille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 6.7.2023 mennessä. Valitusosoitus on pöytäkirjanotteen liitteenä.

Lisätiedot päätöksestä

Lisätietoja päätöksestä antaa asian valmistelija ympäristösihteeri Jonna Luukinoja, p. 040 554 0887.